

**Time-3 Hours**

**Total Marks: 100**

**NB :**     **1. Attempt all questions .**  
          **2. All questions carry equal marks.**

Q 1.A) Examine Marathi and Persian sources in your study period of Maratha history. (20)

**Or**

B) Explain the Political and geographical condition of the Deccan in the 17th century.

Q 2. A) Describe the relation between the Marathas and Bijapur with special reference to the Afzal Khan episode. (20)

**Or**

Evaluate Shivaji Maharaj's relationship with European powers.

Q 3. A)Write a detail note on Shivaji Maharaj's Coronation (20)

**Or**

Trace the events that led to the civil war between Tarabai and Shahu.

Q 4. A) Discuss the Central administration of Shivaji Maharaj (20)

**Or**

B) Review the Military administration of Shivaji Maharaj

Q 5: Write any two short notes of the Following (20)

A) Social condition of Deccan in the 17<sup>th</sup> century

B) Shahista khan episode

C) Chhatrapati Sambhaji

D) Revenue administration of Shivaji Maharaj

\*\*\*\*\*

वेळ- ३ तास

एकूण गुण : १००

सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न १. अ) तुमच्या अभ्यासक्रमातील मराठांच्या इतिहासाच्या अभ्यासासाठी उपयुक्त असलेल्या मराठी आणि फारशी साधनांचे परिक्षण करा . (२०)

किंवा

ब) १७ व्या शतकातील दख्खनची राजकीय आणि भौगोलिक परिस्थिती स्पष्ट करा.

प्रश्न २. अ) अफझलखान प्रकरणाच्या विशेष संदर्भात मराठे व विजापूर संबंधाचे वर्णन करा (२०)

किंवा

ब) शिवाजी महाराजांचे युरोपियन सत्तांशी असलेल्या संबंधाचे मूल्यमापन करा.

प्रश्न ३. अ) शिवराज्याभिषेकावर सविस्तर टीप लिहा (२०)

किंवा

ब) ताराबाई व शाहू यांच्यातील यादवी युद्धास कारणीभूत ठरलेल्या घटनांवर प्रकाश टाका.

प्रश्न ४. अ) शिवाजी महाराजांच्या केंद्रीय प्रशासन व्यवस्थेची चर्चा करा. (२०)

किंवा

ब) शिवाजी महाराजांच्या लष्करी प्रशासनाचा आढावा घ्या .

प्रश्न ५ वा : खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा . (२०)

अ) १७ व्या शतकातील दख्खनची सामाजिक स्थिती

ब) शाहिस्तेखान प्रकरण

क) छत्रपती संभाजी

ड) शिवाजी महाराजांची जमीन महसूल पद्धत

\*\*\*\*\*